

VÁCLAV NOVÁK

Václav Novák se narodil 8. února 1952 v Plzni. Původem pochází z Bor, později se přestěhoval na Slovany. Až na menší přestávku v podobě základní vojenské služby, kterou absolvoval na Slovensku, je tedy jeho život přímo spjat s Plzní. Zasvětil ho svému koníčku a vášni – cyklistice. Sluší se říci, že když jsem ho oslovil, zda by byl ochoten poskytnout svůj životní příběh, jeho bezprostřední reakce byla odmítavá. Dle jeho slov není "nijak zajímavý, ani důležitý". Ani on, ani já nejsme zcela objektivními posuzovateli, proto se pokusím jeho příběh předat k posouzení čtenářům.

Jeho dětství se nikterak nelišilo od dětství většiny chlapců dospívajících v sedmdesátých letech minulého století. Velkou část svého dětství strávil u svých prarodičů na vesnici, kde se naučil základním dovednostem jako jsou šplhání po stromech, chození do lesa a hraní fotbalu. Pohyb, a sport obecně, mu nikdy nebyl cizí. Navštěvoval základní školu na náměstí Míru, kde rád využíval místní veřejné fotbalové hřiště. Během zimy zase s kamarády *honili* puk mezi zaparkovanými auty na zamrzlých silnicích. Ve 12ti letech přišel zlom. Václav začal pokukovat po konkrétním sportu, kterému by se mohl věnovat aktivněji. Zprvu to vypadalo, že ho jeho kamarád přitáhne k házené, kterou hrál za Slávii. Že to nebylo zcela ono, je jasně čitelné z toho, že když asi po měsíci hraní házené Václav náhodou narazil na náborový letáček dráhového cyklistického oddílu Škody Plzeň, rozhodli se s kamarádem vyzkoušet právě pro něj osudové kolo. Hned první náborové závody vyhrál. Nutno zmínit, že je absolvoval na starém kole po svém bratrovi. Protože měl k cyklistice jasné vlohy a jeho tatínek ho bezmezně miloval, na příští závody již Václav přijel na zbrusu novém silničním kole značky Favorit. Vzpomíná, jak si pro něj jel přímo do závodního podniku v Rokycanech a tatínek za něj zaplatil na tu dobu neuvěřitelnou částku 1 500 korun. Od této osudové chvíle již všechno jasně směřovalo k jedinému cíli – ke kolu.

Již od dětství byl technicky zdatný, na kole si dělal všechno sám a s učením nikdy problém neměl. Rozhodl se, že se vyučí mechanikem, ale studium pro něj bylo vždy spíše nutným zlem. Trénovalo se většinou 3 - 4krát týdně a o víkendu byly závody, ze školy tedy musel být uvolňován a pokud nemusel, raději se věnoval klukovinám a kolu. Vystudoval bez větších problémů a plynule tak přešel další milník jeho života – povinná vojenská služba. V té době již byl závodně na samém pomezí absolutní československé špičky a měl to štěstí, že byl vybrán do Dukly Trenčín, respektive odloučené jednotky dráhové cyklistiky dislokované v Bratislavě. Tím se vyhnul většině nepříjemných zkušeností spojených s vojenskou službou. Ba co víc, tímto krokem se konečně dostal na samý vrchol. Tréninky nabraly jednoznačný spád,

vše bylo podřízeno pouze tréninkovému režimu a přípravě na závody. Reprezentace na sebe nenechala dlouho čekat. Po určitou dobu držel československý rekord na kilometr s pevným startem, dokud ho nepředstihl Milan Hájek, a Václav Novák dosáhl na 5. místo na mistrovství světa. Jak on sám říká: "...*pátých na mistrovství světa je...*" Možná má pravdu, ale kolik lidí se může pochlubit účinkováním na mistrovství světa?

V té době mu bylo pouhých 24 let, ale doba tomu chtěla a on byl prohlášen za neperspektivního, tedy vysloužilého sportovce. Václav tím ale nad cyklistikou nezanevřel a po návratu zpět do rodné Plzně otevřel, z mého pohledu zcela unikátní a nedocenenou, kapitolu svého života. Po návratu ze Slovenska se naskytla příležitost, protože v Dynamu Plzeň chyběl trenér cyklistiky mládeže. Václav si kolo nedokázal odepřít. Absolvoval 3,5 leté trenérské studium na FTVS v Plzni, ze kterého si odnesl trenérskou licenci třídy I, a nastoupil jako trenér cyklistiky do Střediska vrcholového sportu mládeže Škoda Plzeň. Již v dobách hlubokého socialismu však trénování cyklistů nebylo žádným medem. Rád vzpomíná na své začátky, kdy trénoval cyklisty jako J. Janoušek, L. Tesař a další. Později prošli střediskem velká jména naší cyklistiky jako Kreuziger, Cink, Štybar. Jiné to však bylo s penězi. Přestože byl de facto od roku 1988 profesionálním trenérem (vystudovaný trenér I. třídy), musel si najít zaměstnání. Nastoupil jako mechanik do Plzeňských elektráren a na tréninky a závody jezdil pouze za minimální refundace.

Ani po revoluci v roce 1989 tomu nebylo jinak. V roce 1990 byl Václav ze střediska vyhozen a živil se převážně jako mechanik, mimo jiné jako mechanik servisující kola. Mezitím bylo v letech 1996/1997 zrušeno středisko a až v roce 1999 se začalo opět formovat. Chyběl trenér a zcela logicky byl osloven Václav Novák. Ten zprvu nechtěl. Věděl, kolik času taková práce vyžaduje, že finanční ohodnocení neodpovídá práci, že manželka z takové skutečnosti také nebude nadšená. Odolával rok, než na opětovné trénování přistoupil. Co ale vlastně obnáší takový post? Většinou 3-4krát týdně se trénuje v sedle, to znamená, že Václav naloží doprovodné vozidlo potřebným materiálem a vyráží se svými svěřenci. O víkendech se účastní závodů, vede krajský výběr cyklistiky, má na starost vozový park, stará se o byrokratický chod oddílu, což dle jeho slov "*nikdy nebylo jeho*". Spousta lidí vede náročný pracovní život, rozdíl je v tom, že Václav Novák má toto "zaměstnání", protože ho určitým způsobem naplňuje, nikoli pro peníze. Od roku 2017 je situace kolem klubu o to obtížnější, že Svaz cyklistiky rozhodl, že již Dynamo nedostane žádné dotace na svoji činnost, respektive že pouze přispěje 50% toho, co si klub sám vyběhá na kraji a městu. Přestože tato skutečnost je téměř likvidační a sám Václav chtěl trénování na dobro *pověsit na hřebík*, klubu bylo ponecháno alespoň samotné středisko (velodrom Slovany). Krajské středisko, které vedl také Václav, oficiálně nepřestalo fungovat, ale nejsou peníze už ani na pohonné hmoty a samotné Dynamo se ztenčilo na pouhých 5 mládežnických členů.

Do hry se vložil bývalý člen oddílu Roman Kreuziger a jeho přítel Jiří Jíha. Uspořádali dražbu Kreuzigerova dresu, výtěžek věnovali Dynamu a dali tak prvotní impulz k udržení klubu. Protože práce trenéra se v Plzni nedělá pro peníze, jsou to právě takové okamžiky, kdy Václav vidí, že jeho práci někdo docenil, že se bývalý člen zastaví a pomůže.

Dravost a soutěživost byla ve Václavovi odjakživa. Je únor 2017 a Václav už má nový plán, jak chod Dynamo udržet, ba co víc, jak založí cyklistickou akademii zaštitěnou Romanem Kreuzigerem. Jak sám přiznává, největším problémem oddílu je, že se neumí takzvaně prodat. Někteří z rodičů udržují v chodu internetovou stránku oddílu a profil na sociální síti Facebook, ale cyklistika není vidět. Peníze do sportu jdou, ale spíše do fotbalu a hokeje. Přestože pracuje v cyklo-servisu a k tomu se věnuje trénování, nezapomíná na přátele ani na rodinu, i když času mu na ně moc nezbyvá. Občas vyrazí na návštěvu, ale o víkendech bývají závody. Když to dovolí počasí, je na chatě. Manželka si musela na takový styl života zprvu zvykat, ale nyní již mají dospělého syna Ondřeje, vyrážejí na chatu a s cyklistikou se "naučili žít". Syn prošel mnoha sporty, mimo jiné právě i cyklistikou, ale u žádného nezůstal. Manželka zprvu dokonce Ondrovi kolo zakazovala, protože po zkušenosti s Václavem se obávala, že se z něj stane stejný nadšenec a doma ho téměř neuvidí. V Ondřejovi ale není taková dravost jako v tatínkovi. Václav vzpomínal, jak ho ještě dnes svrbí ruce, když pozoruje své svěřence na závodech. Sám Václav na kole dodnes rád vyrazí, i když jak se smíchem podotýká *"O dost míň, než bych potřeboval!"*. Plzeňsko zná o poznání lépe než drtivá většina ostatních lidí, vždyť několikrát týdně vyráží na 60ti kilometrové tréninky po okolí. Přestože zprvu koketoval s myšlenkou přestěhovat se do Brna, dnes by neměnil. Je tu doma a ani podmínky pro cyklistiku zde nejsou nejhorší. To, co by si opravdu přál, je vlastně jen to, aby po něm přišel někdo, kdo by tradici udržel a trénoval cyklisty v Plzni i nadále.

Sympatický člověk s prošedivělým knírkem a stále dobrou náladou - Václav Novák. Nikdy nelpěl na penězích, žil a žije v určitém pohledu naprosto běžný život: Má manželku, syna, práci v servisu, chatu, koníček. Z dnešního pohledu je však zároveň neoddiskutovatelně jedinečný: Odevzdává obrovský kus práce, organizuje, zařizuje, shání, opravuje, trénuje. V dnešní době, orientované na penězích, bude jeho přístup většině lidí naprosto nepochopitelný a cizí. Václav Novák nepůjde s mikrofonem na pódium, aby vychvaloval svou práci, ale udělá maximum pro to, aby vše, co dělá, bylo správné. Kdo je současný velký Plzeňan? Pavel Horvát? Jiří Langmajer? Karel Gott? Pro mne rozhodně ani jeden z nich, ale někdo, kdo pro kraj pracuje, přestože jeho práce není ohodnocena na výplatní pásce.....